

Dierenkliniek De Morette is een kliniek voor paarden waar een team van vier gespecialiseerde dierenartsen en vier assistenten dag en nacht voor u klaar staat in een zeer centraal gelegen kliniek te Asse, niet ver van Brussel. De Morette ging in 2000 een nauwe samenwerking aan met Dierenkliniek De Bosdreef te Moerbeke-Waas. De dierenartsen van De Morette doen geen huisbezoeken, de prioriteit ligt bij het werk in de kliniek. Meer informatie kunt u vinden op www.demorette.be

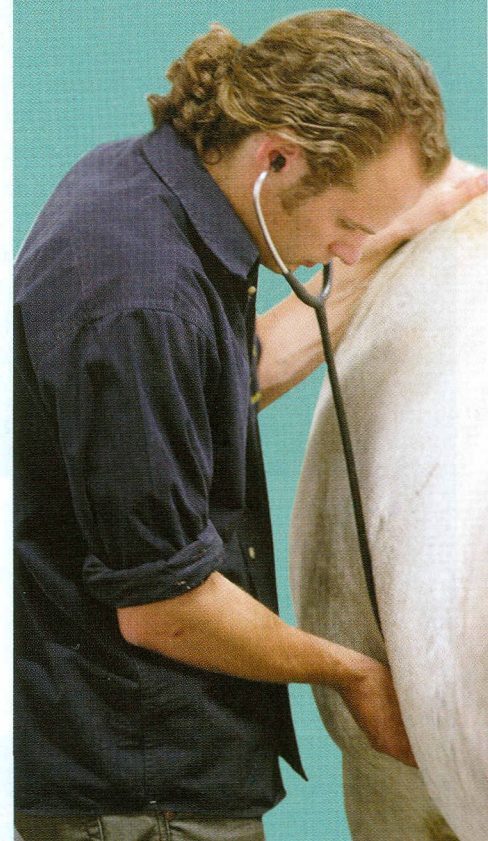
OSTEOPATHIE

Osteopathie deed slechts vrij recent zijn intrede in de diergeneeskundige wereld. Het is een holistische geneeswijze welke ontwikkeld werd aan het eind van de 19e eeuw door Dr. A. T. Still. Holistisch wil niets anders zeggen dan 'uit één geheel'. Elk deeltje van ons lichaam staat op een directe of indirecte manier in verbinding met een ander deeltje. Zo kan een leverprobleem huidklachten geven of een verstuipte enkel lage rugpijn enzovoort. Osteopathie is volledig gebaseerd op de anatomie, fysiologie en neurologie van het lichaam.

TEKST: STIJN TEYSEN • FOTOGRAFIE: DIERENKLINIEK DE MORETTE

Curriculum Vitae

Stijn Teysen studeerde in 2004 af als dierenarts (optie paard). Na anderhalf jaar in een drukke paardenpraktijk in Frankrijk gewerkt te hebben, keerde hij terug naar België. Vervolgens werkte hij twee jaar in een praktijk te Kalmthout. Sinds februari 2008 is hij werkzaam in Dierenkliniek De Morette. Stijn is er verantwoordelijk voor de inwendige geneeskunde, de tandheelkunde en de veulentjes. In 2009 studeerde hij af als ICREO-certified osteopath for animals.

Een eenvoudige techniek, zoals deze voorwaartse stretch van het voorbeen, heeft een effect op een verrassend groot aantal spieren, zelfs tot aan het bekken.

De gebruikte technieken zijn pijnloos. Het effect van een manipulatie wordt verwezenlijkt door een combinatie van snelheid en een lange hefboom. Er komt geen kracht bij kijken.

De osteopathische geneeskunde is gebaseerd op enkele belangrijke principes.

Het belang van de bloedvaten

Net zoals een auto niet rijdt zonder benzine kan een spier ook niet werken zonder energie. De energie, zuurstof en bouwstoffen die het lichaam nodig heeft, worden getransporteerd door het bloed. Als er ergens in het lichaam een bloedvat wordt afgekneld, dan krijgt de spier geen bloed meer en afvalstoffen worden minder goed afgevoerd. Spieren verkrampen en verzuren, zoals na het lopen van een marathon.

Anatomie in functie van de fysiologie

In de natuur wordt niets aan het toeval overgelaten. Alles heeft een reden. De vorm van een dijbeen wordt bepaald door de tractiekracht van de spieren die erop aanhechten, de zwaartekracht, het gewicht van het lichaam dat het moet dragen, enz. De vorm wordt bepaald door zijn functie.

Leven is bewegen en vice versa

Een optimale gezondheid en het goed functioneren van het lichaam kan slechts bestaan wanneer alle onderdelen van het lichaam normaal ten opzichte van elkaar kunnen bewegen. Longen moeten kunnen bewegen in de borstholte, beenderen bewegen ten opzichte van elkaar in gewrichten en een bot kan zelfs op zich ook beperkt plooiën, uitzetten en krimpen. We kunnen dit bewegingsprincipe eveneens doortrekken naar bijna alles in ons dagelijks leven. Indien bruggen zo gebouwd zouden worden dat ze niet zouden

kunnen bewegen, zou er geen enkele brug nog overeind staan.

Genezing komt vanuit het lichaam

De osteopaat beweert niet dat hij een ziekte kan genezen. Zijn hoofdbekommernis is het lichaam terug in de mogelijkheid te stellen om zelf de ziekte te overwinnen.

Mogelijke indicaties:

- **Orthopedische en rugproblemen:** onregelmatig lopen, veelvuldig struikelen, minder goed ruggebruik, verminderde bespiering, moeilijke

“If the only tool you have is a hammer, then everything looks like a nail”

In ons lichaam wordt alles neurologisch geregeld door twee tegengestelde systemen.

Het ene (de orthosympaticus) stimuleert, terwijl het andere (de parasympaticus) afremt en kalmeert.

galopwissels, moeilijk onderbrengen van de achterhand.

- **Inwendige problemen:** een niet optimale spijsvertering, recurrente koliek of diarree.
- **Vruchtbaarheidsproblemen:** het niet hengstig worden van de merrie, het niet drachtig worden, 'pismerries'.
- **Gedragsproblemen:** een paard wordt niet onhandelbaar geboren! De echte oorzaak van onhandelbare paarden is dan ook slechts zelden te wijten aan een slecht karakter.
- **Rijtechnische problemen:** het paard loopt op één kant veel moeilijker, het paard houdt het bit vast, gaat te vlak over de sprong.
- **Preventie:** we dringen onze paarden een levensstijl op, die volledig tegen-natuurlijk is. Een paard in de natuur beweegt en eet bijna de ganse dag. Wij sluiten onze sportpaarden vaak 23 uur per dag op en geven twee maal per dag een grote portie sterk geconcentreerd krachtvoer. Osteopathie kan hier preventief zijn nut bewijzen. Het lichaam wordt terug in staat gesteld om zo goed mogelijk te functioneren, ondanks de door ons opgelegde beperkingen en onnatuurlijke levensomstandigheden. Blokkades kunnen op die manier behandeld worden alvorens de

ruiter ze gewaar wordt en vooraleer ze klinische problemen veroorzaken.

Als algemene regel kan gesteld worden dat bij acute gevallen eerst een dierenarts dient geconsulteerd te worden. Een osteopaat zal in veel gevallen weigeren een erge koliek te behandelen of een paard dat plots erg mankt.

Rug, voet of lever?

Het is gemakkelijk te begrijpen dat een verstuikte enkel een rugprobleem kan veroorzaken. Door de pijnlijke enkel te ontlasten gaan we onze rug anders gebruiken, overbelasten en vaak met een rugprobleem eindigen. Moeilijker is het om aan te nemen dat ook het omgekeerde waar is. Door een rugprobleem loop je meer kans om je enkel te verstuiken, een peesletsel op te lopen of zelfs een leverprobleem te krijgen.

De lever bij een paard wordt deels bezuigd vanuit de veertiende en vijftiende rugwervel. Een rugprobleem ter hoogte van deze wervels gaat ervoor zorgen dat de functie van de lever gestoord wordt. Anderzijds zien we dat bij een virale leverinfectie of een leververgiftiging vaak de rug ter hoogte van deze wervels pijnlijk en gespannen is. Zoals vermeld kan een verstuikte enkel

een rugprobleem veroorzaken. De voorgeschreven rust en ontstekingsremmers doen wel de enkelblessure genezen, maar lossen de wervelblokkade in de rug niet op. Met als gevolg dat veel patiënten hun ganse leven lang steeds opnieuw dezelfde enkel blijven verstuiken.

Hetzelfde kan waar zijn bij peesletsels, hoefkatrolontsteking enz. bij het paard. Hierbij wordt absoluut niet ontkend dat deze problemen ook zonder rugletsel kunnen ontstaan. Vaak is er echter een rugprobleem (zij het oorzaak of gevolg) aanwezig. Ons uitsluitend op de plaats richten waar de pijn door het paard gevoeld wordt, heeft veelal slechts een tijdelijk effect.

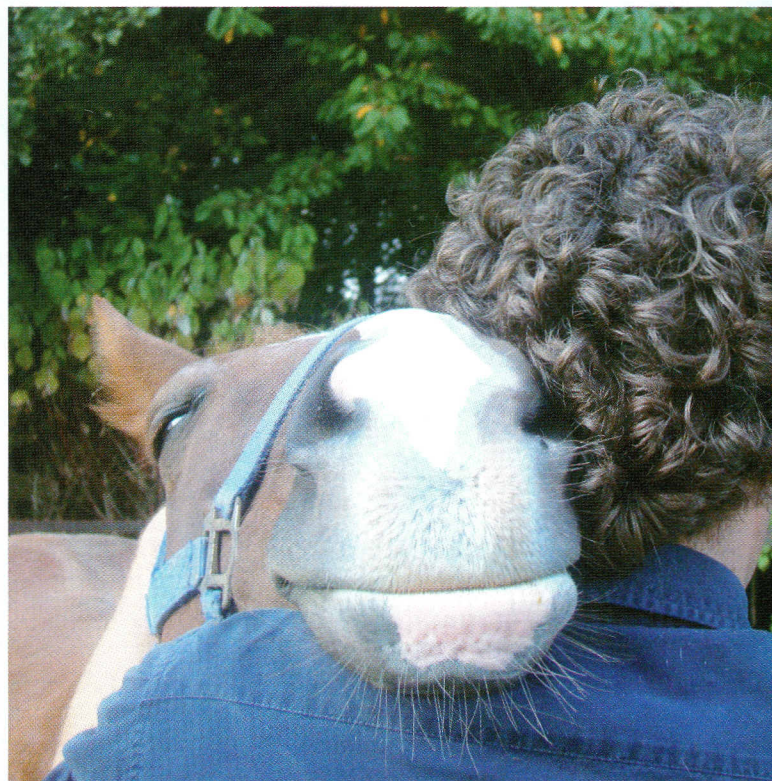
Pijn is bovendien vaak moeilijk te interpreteren. Bij een hartaanval klagen mensen vaak over pijn in de linkerarm. De pijnlijke zone is nochtans niet de plaats waar het eigenlijke probleem zit. Het doel is verder te kijken dan de pijn en de echte oorzaak te achterhalen. Dit is waarom osteopathie een holistische geneeswijze wordt genoemd.

Geen wondermiddel

Een gewricht aangetast met artrose zal ook na een behandeling artrotisch blijven. Idem voor tumorale processen of andere vergevorderde chronische aandoe-

Bij een blokkade heeft de orthosympaticus de overhand (spieren zijn gespannen en pijnlijk).

Aan het einde van een behandeling - wanneer de blokkades weggewerkt zijn - krijgt de parasympaticus terug de overhand en is het paard volledig ontspannen.

ningen. Met osteopathie kan in dergelijke gevallen enkel getracht worden om de rest van het lichaam in staat te stellen om zo goed mogelijk te kunnen reageren op de aandoening of te compenseren.

Elke behandeling begint met een kleine vragenronde. Wat, waar, wanneer, reeds uitgevoerde behandelingen, enzovoort. Het paard wordt in een rustige omgeving onderzocht (meestal in de box). Een osteopatisch onderzoek duurt slechts enkele minuten, waarna de osteopaat de probleemzones geïsoleerd heeft en in gedachten een behandelingsplan heeft uitgewerkt.

Een osteopaat gebruikt uitsluitend zijn handen. Er wordt nooit gebruik gemaakt van toestellen, inspuitingen of andere hulpmiddelen. De manipulaties zijn in de meeste gevallen niet pijnlijk. Het krakend of ploffend geluid dat soms gehoord wordt, is absoluut geen doelstelling op zich. Hoewel paarden vaak schrikken bij een manipulatie, verdragen ze de behandeling goed en zijn ze aan het eind veelal mooi ontspannen.

Wat te doen na een behandeling?

Het paard dient de tijd gegeven te worden om zich aan de veranderde situatie aan te passen. Stap is hiervoor de ideale gang. In stap wordt de rug meer

getraind, dan in draf of galop. Onderstaand trainingsschema is een veralgemening en zal afhangen van het probleem en trainingsniveau van ruiter en paard.

Eerste week: onbeperkte beweging op de weide. Indien dit niet mogelijk is, dan dient meerdere malen per dag aan de hand gestapt te worden.

Tweede week: het paard mag terug bereden worden, maar uitsluitend in stap. Aan een relatief lange teugel ontspannen werken naar een beter ruggebruik.

Derde week: het werk kan terug hervat worden. Maar, zoals steeds, voorzichtig opbouwen.

Hoewel ze in de handen van de professionele ruiter onmiskenbaar van nut kunnen zijn, zijn hulpstukken (bijzet-teugels, slofteugels enz.) niet aangewezen in de dagen tot weken na een behandeling. Het paard dient na een manipulatie terug zijn evenwicht te vinden en bovenstaande accessoires werken in vele gevallen eerder storend.

Evaluatie

Van een behandeling dient geen onmiddellijk resultaat verwacht te worden. Het bovenstaande 'revalidatieprogramma' is nodig om een behandeling tot zijn recht te laten komen. Een osteopathische behandeling kan best pas na enkele

weken geëvalueerd worden. Het heeft in de meeste gevallen dan ook weinig zin om een paard wekelijks te behandelen.

"If the only tool you have is a hammer, then everything looks like a nail."

Vrij geïnterpreteerd, hoe ruimer ons arsenaal aan behandelingsmethodes, hoe beter het paard behandeld zal kunnen worden. Osteopathie kan de klassieke diergeneeskunde niet vervangen en omgekeerd. De beste resultaten kunnen dan ook geboekt worden als ruiter, trainer, dierenarts en osteopaat samen werken. Ook een zadelmaker kan bij de behandeling betrokken worden en zijn bijdrage leveren tot een gezond en goed presterend paard.

Onbeschermd titel

Net zoals 'paardentandarts' en zelfs 'hoefsmid' is 'paardenosteopaat' geen beschermd titel. Je moet dus geen diploma hebben om jezelf paardenosteopaat te noemen. Dus alvorens de eerste de beste osteopaat op te bellen voor je paard, is een beetje research naar gevolgde opleiding en het al dan niet behaald hebben van een diploma tot osteopaat geen overbodige luxe. Een nationaal of internationaal kwaliteitslabel voor osteopaten (en paardentandartsen) zou het allemaal wat overzichtelijker maken, maar is voorlopig nog verre toekomstmuziek. ■